SchoolWerkt!

Over jongeren en jongvolwassenen in de RMC-regio Utrecht

Factsheet meting 2019

Kelly Beurskens
Ton Eimers
Rita Kennis

Nijmegen, mei 2020

KBA Nijmegen

Projectnummer: 2019.961

© 2020 KBA Nijmegen

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van KBA Nijmegen.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoudsopgave

De belangrijkste uitkomsten 1

1 Inleiding 2
1.1 De SchoolWerkt-monitor 2
1.2 Data en privacy 2
1.3 Overzicht van tabellen 3

2 Uitkomsten derde meting 4
2.1 De jongeren in de regio 4
2.2 Hoe gaat het met de jongeren in de regio? 4
2.3 Aandacht voor speciaal 6
2.4 Loopbanen in het vo 9
2.5 Startkwalificatie en voortijdig schoolverlaten 11
2.6 De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt 20
2.7 Nieuwkomers in de regio 22

De belangrijkste uitkomsten

Hoe gaat het met de jongeren in de regio?

- Met veruit de meeste jongeren in de regio gaat het goed. Zij volgen een opleiding en/of hebben een startkwalificatie. Een klein deel van de jongeren verlaat jaarlijks het onderwijs zonder startkwalificatie. Het gaat om ruim 1.200 20-jarigen en ruim 1.000 22-jarigen. Dit beeld is vergelijkbaar met de vorige metingen

Aandacht voor speciaal

- Kwetsbare jongeren halen minder vaak dan niet-kwetsbare jongeren een startkwalificatie. Ten opzichte van de vorige meting is bij deze groep een lichte toename zichtbaar in het aandeel jongeren dat een startkwalificatie behaalt (22 jaar). Ook is een groter deel van hen met 22 jaar nog een opleiding aan het volgen. Het aantal VSV-ers onder deze jongeren is daardoor afgenomen.

Loopbanen in het vo

- Het havo vormt een belangrijke onderwijssoort binnen het vo, waar veel op- en afstroom binnen plaatsvindt. De omvang van de leerlingstromen van en naar het havo toe zijn vergelijkbaar met de vorige metingen.
- Ook de verblijfsduur en op- en afstroom binnen het vo in brede zin (alle onderwijsniveaus) zijn vergelijkbaar met de vorige metingen.

Startkwalificatie en voortijdig schoolverlaten

- Met 18 jaar neemt het aantal voortijdig schoolverlaters sterk toe als gevolg van het einde van de kwalificatieplicht. Het aantal VSV-ers op 18-jarige leeftijd is kleiner dan in meting 2, zowel absoluut als procentueel. Voor een belangrijk deel gaat het om een daling van het aantal oud-VSV-ers, dat is deels een gevolg van de dataset. Tegelijkertijd is in twee subregio's – Zuid en Zuidoost – een daling van het aantal nieuwe 18-jarige VSV-ers te zien.
- Ruim driekwart van de 22-jarige VSV-ers heeft in het afgelopen jaar gewerkt. Hun situatie op de arbeidsmarkt is echter kwetsbaar; veelal gaat het om niet stabiel werk met een laag inkomen.
- Het totale aantal opleidingsverlaters in het eerste jaar van het mbo daalt, en het deel van de studenten dat met een andere opleiding herstart neemt toe. Dat is positief. Tegelijkertijd is de gemaakte studiekeuze voor meer dan een vijfde van de studenten niet de juiste gebleken.

De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

- De cijfers over kans op werk en kans op stage zijn voor het grootste deel van de 16- en 18-jarige studenten relatief gunstig, vergelijkbaar met de vorige metingen. De cijfers hebben betrekking op de situatie voor de uitbraak van het coronavirus. Mogelijk verslechteren de kansen op stage en werk in de komende periode.

Nieuwkomers in de regio

- De derde meting laat een vergelijkbaar beeld zien over de (kansen op het volgen van) onderwijs voor nieuwkomers. Een groot deel van hen volgt geen onderwijs en de overgang van het ISK naar het vo en mbo en de toegang tot het mbo blijft een knelpunt. Hun risico's op uitval zijn groot.

1 Inleiding

In de RMC-regio Utrecht is de afgelopen jaren veel bereikt, mede door de jarenlange samenwerking tussen voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en gemeenten in de regio. In 2015 hebben zij een gezamenlijke agenda ontwikkeld: de SchoolWerkt-agenda. Het doel van de SchoolWerkt-agenda is om zoveel mogelijk jongeren kansrijk te laten deelnemen aan de samenleving. Extra aandacht is er voor kwetsbare jongeren in het onderwijs en jongeren die al langere tijd school zonder startkwalificatie hebben verlaten. De SchoolWerkt-agenda is met concrete maatregelen uitgewerkt in de vervolgaanpak voortijdig schoolverlaten (2017-2020). Op dit moment wordt de regionale vsv-aanpak voor de periode 2020-2024 voorbereid.

1.1 De SchoolWerkt-monitor

De gemeente Utrecht heeft namens de gezamenlijke partijen in de SchoolWerkt-agenda opdracht verleend voor monitoring: de SchoolWerkt-monitor. In de SchoolWerkt-monitor staan de jongeren en jongvolwassenen die woonachtig zijn in de RMC-regio Utrecht en hun schoolloopbaan centraal. Hoe het met deze jongeren en jongvolwassenen gaat is de hoofdvraag van deze monitor: zitten ze op school, halen ze een diploma, krijgen ze ondersteuning, hebben ze werk?

De eerste meting van de SchoolWerkt-monitor is in januari 2018 verschenen. De schoolloopbaan van alle jongeren en jongvolwassenen in de regio is in deze meting kwantitatief in beeld gebracht (peildatum 1 oktober 2017). In juli 2019 verscheen de tweede meting van de SchoolWerkt-monitor (peildatum 1 oktober 2018). In deze meting werden, naast een update van de cijfers uit de eerste meting, zes verdiepende (deel)onderzoeken uitgevoerd.
De publicatie van de eerste en tweede meting van de SchoolWerkt-monitor zijn hier te vinden:

- SchoolWerkt-monitor 2017
- SchoolWerkt-monitor 2018

Derde meting
Voor 2020 is een vervolg gegeven aan de dataverzameling (voor het kwantitatieve deel).
De derde meting is een meer beknopte versie van de vorige metingen van de SchoolWerkt-monitor en heeft de vorm van een factsheet. Deze meting is bedoeld om de continuering van de dataverzameling voort te zetten. Er zullen geen nieuwe thema's aan bod komen, maar er worden updates gepresenteerd van de belangrijkste cijfers, tabellen en grafieken uit de eerste en tweede meting. Opvallende uitkomsten worden kort uitgelicht in tekst bij de tabellen. In deze derde meting blijft het, net als in de vorige twee metingen, mogelijk om in de digitale versie door te klikken naar uitgebreidere tabellen. Veel van de tabellen bieden de gelegenheid cijfers uit te splitsen naar bijvoorbeeld gemeente, subregio of samenwerkingsverband.

1.2 Data en privacy

In de SchoolWerkt-monitor wordt gebruik gemaakt van verschillende data. De data zijn afkomstig van onder meer gemeenten, mbo-instellingen, de Overstap en het OPDC Utrecht. We hebben alle data gekoppeld tot één databestand: het SchoolWerkt-bestand. Tenzij anders vermeld, zijn alle cijfers, grafieken en tabellen in deze rapportage gebaseerd op dit bestand.

De waarborging van de privacy van de jongeren en jongvolwassenen in de monitor staat voorop. Daarom zijn er met alle dataleveranciers duidelijke afspraken gemaakt en is er gewerkt met een procedure die voldoet aan de privacywetgeving. Een uitgebreide verantwoording van de werkwijze vindt u hier.

1.3 Overzicht van tabellen

Zoals gezegd is in deze derde meting een update gegeven van de belangrijkste cijfers, tabellen en grafieken uit de eerste en tweede meting. Een overzicht van alle tabellen staat hieronder. De tabellen zijn geclusterd binnen zes deelthema's. Bij elke tabel of figuur is tevens weergegeven waar deze informatie in de vorige rapportages is terug te vinden. Waar mogelijk en relevant zijn via een aantal tabellen verschillen tussen meting (1,) 2 en 3 uitgelicht. Daarmee is eenvoudig de vergelijking tussen de metingen te maken.

Overzicht tabellen/grafieken

Tabel/ figuur		Meting 1	Meting 2
	De jongeren in de regio		
Tabel 1	Omvang, per peilgroep	p.11	p.10
Tabel 1	Samenstelling geslacht, per peilgroep	p.11	p.10
Tabel 1	Samenstelling woongemeente, per peilgroep	p.11	p.10
	Hoe gaat het met de jongeren in de regio?		
Tabel 2	Positie 1 oktober, per peilgroep	p.14	p.11
Tabel 3	Hoogst behaalde diploma, per peilgroep	p.12	p.12
	Aandacht voor speciaal		
Tabel 4	VSV en eindonderwijs zonder SK, per peilgroep	p.18	p.14
Figuur 1	VSV naar JIKP, 22-jarigen	p.24	p.14
Figuur 2	Situatie overstappers vso-cluster 4 naar mbo		p.15
Figuur 3	Situatie overstappers pro naar mbo		p.15
	Loopbanen in het vo		
Figuur 4	Havo: rotonde van het vo	p.27	p.18
Tabel 5	Op- en afstroom vo	p.27	p.19
Tabel 6	Verblijfsduur vo	p.27	p.19
	Startkwalificatie en voortijdig schoolverlaten		
Tabel 7	Nieuwe voortijdig schoolverlaters RMC-regio Utrecht	-	-
Figuur 5	Niet in onderwijs zonder SK, per peilgroep	p.19	p.23
Figuur 6	VSV-ers naar herkomst onderwijstype, 22-jarigen (%)	p.29	
Figuur 7	VSV-ers naar herkomst onderwijstype, 16-, 18- en 20-jarigen (%)	-	-
Tabel 8	Voortijdig schoolverlaten naar onderwijsniveau, per peilgroep (percentage en aantal)	-	-
Figuur 8	Arbeidsmarktsituatie van VSV-ers, 22-jarigen (%)	p.29	
Figuur 9	Inkomenssituatie van VSV-ers, 22-jarigen (%)	p.29	
Figuur 10	SK naar diploma, per peilgroep	p.19	
Figuur 11	Uitval in eerste verblijfsjaar mbo	p.16	
Figuur 12	Switch in eerste verblijfsjaar mbo	p.16	
Figuur 13	Ongeoorloofd verzuim naar onderwijssoort, per peilgroep	p.20	
	De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt		
Figuur 14	Kans op werk, per peilgroep	p.30	p.26
Tabel 9	Top-10 opleidingen geringe/matige kans op werk	p.30	p.27
Tabel 10	Top-10 opleidingen voldoende/goede kans op werk	p.31	p.27
Figuur 15	Kans op stage/leerbaan, per peilgroep		p.28
Tabel 11	Top-10 opleidingen geringe/matige kans op stage/leerbaan		p.28
Tabel 12	Top-10 opleidingen voldoende/goede kans op stage/leerbaan		p.28
	Nieuwkomers in de regio		
Tabel 13	Positie 1 oktober van nieuwkomers (lees: jongeren zonder BSN)		p.30
Tabel 14	Laatste jaar onderwijs van vsv-ers onder de nieuwkomers (lees: jongeren zonder BSN)		p.30

2 Uitkomsten derde meting

2.1 De jongeren in de regio

Vier leeftijden
In de SchoolWerkt-monitor kijken we hoe het gaat met de jongeren en jongvolwassenen woonachtig in de RMC-regio Utrecht. In de monitor staat de situatie van de jongeren centraal. We kijken naar de schoolloopbaan en belangrijke peilmomenten daarbinnen. We kijken naar de (onderwijs)situatie op vier belangrijke peilmomenten, namelijk 16-, 18-, 20- en 22-jarige leeftijd (peildatum 1 oktober 2019). Deze peilmomenten bestrijken verschillende belangrijke fasen en overgangsmomenten in de schoolloopbaan en markeren voor het beleid relevante grenzen.

Omvang en samenstelling
Elke leeftijdsgroep omvat ruim 11.000 tot 12.000 jongeren. De omvang van de leeftijdsgroepen neemt toe met de stijgende leeftijd. Veelal gaat het om studenten die naar Utrecht verhuizen om daar een studie te volgen. Daardoor neemt zowel in absolute als relatieve zin het aandeel jongeren uit de RMC-subregio Utrecht (stad) toe in vergelijking met de andere subregio's.
Het percentage vrouwen neemt ook toe naarmate de leeftijd van de jongeren stijgt. Dat is het resultaat van een groter aantal vrouwen dat voor een studie (hoger onderwijs) in Utrecht kiest en zich daar vestigt.

Tabel 1 – Omvang en samenstelling peilgroepen naar geslacht en naar woonregio (%)

	16 jaar	18 jaar	20 jaar	22 jaar
Man	52	51	49	47
Vrouw	48	49	51	53
Utrecht	30	31	42	52
Zuidoost	22	23	19	15
Zuid	26	25	21	18
Noordwest	21	22	18	15
Totaal N (= 100%)	11.504	11.360	12.116	12.270

- Meer cijfers
- Meer cijfers

Ten opzichte van vorige metingen is het aandeel inwoners in de regiogemeenten binnen subregio Utrecht Zuid groter. Hierin lijkt de gemeentelijke fusie van de voormalige gemeenten Vianen, Leerdam en Zederik tot de gemeente Vijfheerenlanden een rol te spelen. Eerder hoorden de gemeenten Leerdam en Zederik niet tot de subregio Utrecht-Zuid. Hierdoor is de subregio Utrecht-Zuid gegroeid met circa 500 jongeren per peilgroep.

2.2 Hoe gaat het met de jongeren in de regio?

De peilmomenten bestrijken verschillende fasen en overgangsmomenten in de schoolloopbaan. Dat is ook terug te zien in de cijfers.

Op 16-jarige leeftijd zitten de meeste jongeren nog op het vo. Een deel heeft de overstap naar het mbo al gemaakt (25%), of gaat dat bijna doen. Een kleiner deel volgt een andere route, via bijvoorbeeld het vso of praktijkonderwijs.
Met 18 jaar hebben de overstappers van het vmbo (vrijwel) allemaal de overstap naar vervolgonderwijs gemaakt. Ook de meeste havo- en vwo-leerlingen zijn gestart met een vervolgopleiding. Een klein deel heeft zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Deels omdat ze zijn uitgestroomd uit het praktijkonderwijs of vso (eindonderwijs), een klein deel is ook (tijdelijk) niet onderwijsvolgend. Het aantal voortijdig schoolverlaters neemt met 18 jaar sterk toe, tot 638 jongeren (met 16 jaar zijn dit er 150). Het totale aantal vsv-ers op 18-jarige leeftijd is de afgelopen jaren licht gedaald, eerder waren dat er nog bijna 680 (meting 2018). Met 20 jaar is over de jaren juist een stijging zichtbaar.

Tabel 2 – Situatie in onderwijs, per peilgroep (%)

	16 jaar	18 jaar	20 jaar	22 jaar
In opleiding	**98**	**84**	**74**	**59**
- VO - vmbo	16	0	0	0
- VO - havo/vwo	51	7	0	0
- VO - anders	0	0	0	0
- VSO	3	1	0	0
- Praktijkonderwijs	2	0	0	0
- Mbo	25	39	18	7
- Hoger onderwijs	1	33	55	52
- VAVO/ve	1	3	1	0
Niet in onderwijs zonder SK	**2**	**8**	**10**	**9**
- VSV	1,3	5,6	7,7	6,7
- Eindonderwijs praktijkonderwijs	0	1	1	1
- Eindonderwijs vso-cluster 3	0	1	1	1
- Eindonderwijs mbo-1 met diploma	0	0	0	1
- Vrijstelling Leerplicht	0	0	0	0
Niet in onderwijs met SK	**0**	**8**	**16**	**32**
Totaal N (= 100%)	11.504	11.360	12.116	12.270

- Meer cijfers
- Meer cijfers

Uitgelicht: ontwikkeling VSV over de drie metingen, per peilgroep (N en %)

	16 jaar	18 jaar	20 jaar	22 jaar
VSV meting 3 (2019)	1,3 (150)	5,6 (638)	7,7 (929)	6,7 (823)
VSV meting 2 (2018)	1,2 (132)	6,2 (677)	7,5 (863)	6,7 (800)
VSV meting 1 (2017)	1,1 (119)	6,3 (668)	7,2 (833)	7,2 (871)

Met veruit de meeste jongeren in de regio gaat het goed: zij hebben een succesvolle schoolloopbaan die in veruit de meeste gevallen wordt afgesloten met een diploma op ten minste het niveau van de startkwalificatie. Met 20 jaar heeft 91 procent een diploma in het vo of mbo behaald, heeft

76 procent een startkwalificatie en volgt 74 procent nog steeds een opleiding. Van diegenen die dat niet meer doen (26%) heeft 16 procent wel een startkwalificatie behaald. De andere 10 procent heeft dat niet. Ruim 1000 jongeren (per jaargroep) verlaten het initieel onderwijs zonder startkwalificatie. Dit beeld is vergelijkbaar met de vorige twee metingen.

Tabel 3 – Hoogst behaalde diploma, per peilgroep (%)

	16 jaar	18 jaar	20 jaar	22 jaar
Diploma	**28**	**83**	**91**	**93**
- Vmbo	27	35	13	6
- Havo/vwo	1	40	51	54
- Mbo-1	0	2	2	2
- Mbo-2/3/4	0	5	25	32
Geen diploma	**72**	**17**	**9**	**7**
Totaal N (= 100%)	11.504	11.360	12.116	12.270

- Meer cijfers
- Meer cijfers

Conclusie
Met veruit de meeste jongeren in de regio gaat het goed. Zij volgen een opleiding en/of hebben een startkwalificatie. Een klein deel van de jongeren verlaat jaarlijks het onderwijs zonder startkwalificatie. Het gaat om ruim 1.200 20-jarigen en ruim 1.000 22-jarigen. Dit beeld is vergelijkbaar met de vorige metingen.
Het aantal en percentage VSV-ers neemt met 18 jaar sterk toe. Toch is het aantal in vergelijking met vorige metingen wel licht gedaald. Met 16 jaar en 20 jaar is in vergelijking met voorgaande meting wel een lichte toename zichtbaar.

2.3 Aandacht voor speciaal

Circa één op de tien 20- en 22-jarige jongeren – ruim 1.200 20-jarigen en 1.000 22-jarige jongeren – heeft (nog) geen startkwalificatie behaald en volgt geen onderwijs. Een deel van deze jongeren volgde onderwijs dat niet tot een startkwalificatie leidt.

Tabel 4 – Voortijdig schoolverlaten (vsv) en eindonderwijs zonder startkwalificatie (SK), per peilgroep (%)

	Vsv	Eindonderwijs zonder SK
16 jaar	1,3	0,3
18 jaar	5,6	2,1
20 jaar	7,7	2,4
22 jaar	6,7	2,2

- Meer cijfers

De mate waarin jongeren geen startkwalificatie halen verschilt. Onder de jongeren met een achtergrond in het vso, pro, OPDC of entree is dit percentage hoger dan onder niet of minder

kwetsbare jongeren. Ten opzichte van meting 2 valt op dat het aandeel 22-jarige 'kwetsbare' jongeren[1] minder vaak voortijdig schoolverlater is (23 procent ten opzichte van 31 procent). Dit verschil is deels verklaarbaar doordat DUO inmiddels het uitstroomprofiel van leerlingen in het vso en praktijkonderwijs bijhoudt en hierdoor eindonderwijs zonder startkwalificatie meer betrouwbaar kan worden vastgesteld. Hierdoor is het percentage kwetsbare leerlingen dat geen onderwijs meer volgt zonder startkwalificatie (eindonderwijs) toegenomen, zeker bij specifieke kwetsbare groepen uit vso cluster 1-2 en cluster 4. Tegelijkertijd is ook het percentage kwetsbare leerlingen met een startkwalificatie licht gestegen.

Figuur 1 – Percentage vsv naar kwetsbare en niet-kwetsbare jongeren, 22-jarigen (%)

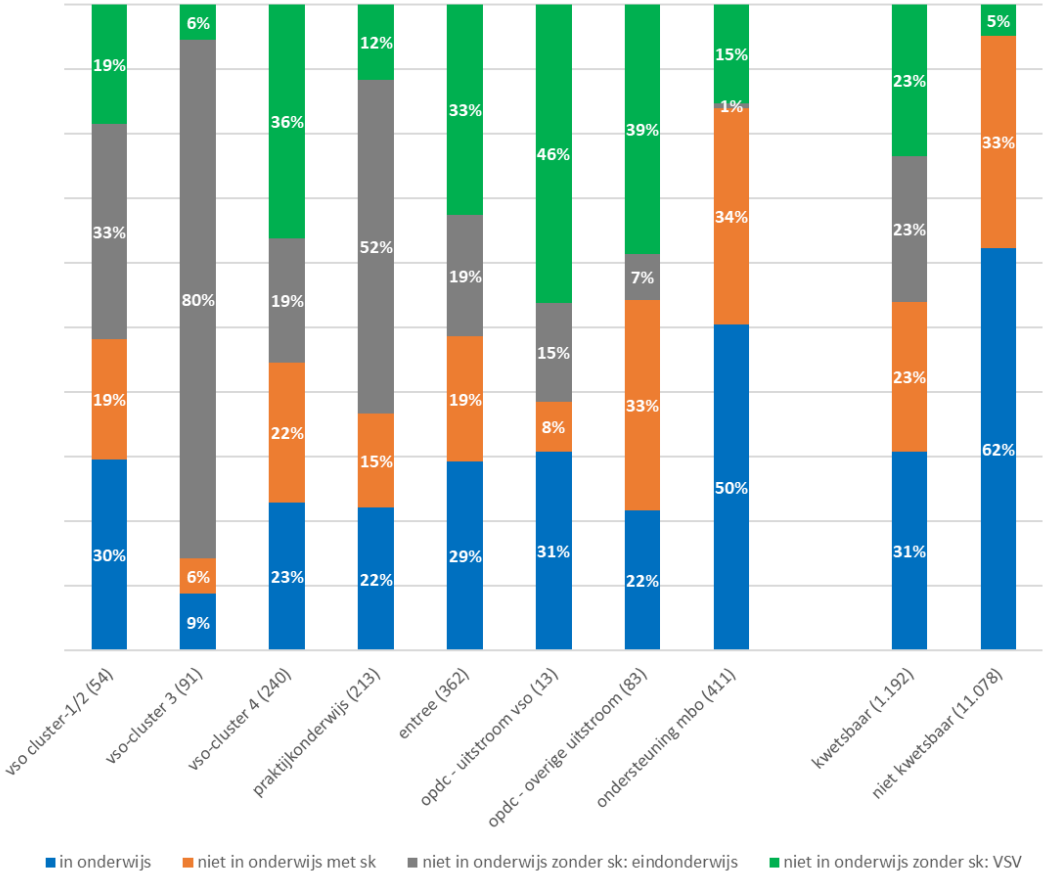

- Meer cijfers

Kwetsbare jongeren zijn op 22-jarige leeftijd vaker dan niet kwetsbare jongeren voortijdig schoolverlater, hoewel in absolute aantallen gezien de meeste VSV-ers niet kwetsbaar zijn (volgens de

1 Deze groep is in de SchoolWerkt-monitor gedefinieerd als jongeren die ooit in het vso of praktijkonderwijs hebben gezeten, op het OPDC Utrecht hebben gezeten, een Entreeopleiding hebben gevolgd/volgen, of in de overstap naar het mbo of binnen het mbo extra ondersteuning hebben gekregen. Deze definitie wijkt gedeeltelijk af van de definitie van jongere in kwetsbare positie van het ministerie van OCW (jongeren die onderwijs volgen in het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, het vmbo basisberoepsgerichte leerweg en de Entreeopleiding en die de overstap maken naar het (vervolg) mbo, de arbeidsmarkt of dagbesteding).

gehanteerde definitie): in totaal 279 kwetsbare jongeren zijn op 22-jarige leeftijd voortijdig schoolverlater, tegenover 544 niet kwetsbare 22-jarigen.

Een vergelijking over de drie metingen laat zien dat een steeds groter deel van de 22-jarige kwetsbare jongeren met 22 jaar nog steeds onderwijs volgt, ook het aandeel dat een startkwalificatie behaalt stijgt licht. Daarmee daalt het aantal en percentage VSV-ers onder de kwetsbare jongeren.

Uitgelicht: vergelijking percentage vsv tussen kwetsbare en niet kwetsbare groepen in meting 2 en 3, 22-jarigen (%)

	Kwetsbaar			Niet kwetsbaar		
	Meting 3	**Meting 2**	**Meting 1**	**Meting 3**	**Meting 2**	**Meting 1**
In onderwijs	31	29	25	62	63	63
Niet in onderwijs met SK	23	20	19	33	32	32
Niet in onderwijs zonder SK: eindonderwijs	23	20	25	-	-	-
Niet in onderwijs zonder SK: VSV	23	31	31	5	5	5
N totaal (= 100%)	1.192	1.002	839	11.078	10.950	11.337

Van vso en praktijkonderwijs naar mbo
Jaarlijks stappen circa 100-140 leerlingen over van het vso naar mbo. Een iets groter aantal leerlingen maakt de overstap van het praktijkonderwijs naar het mbo.
Ten opzichte van de vorige meting is zichtbaar dat overstappers van zowel vso cluster 4 als van praktijkonderwijs naar mbo, vier jaar na de overstap vaker een startkwalificatie bezitten. In aantallen gaat het om een beperkte groep leerlingen.

*Figuur 2 – Percentage overstappers uit **vso cluster 4** naar mbo uit onderwijs zonder startkwalificatie, per jaargroep (%)*

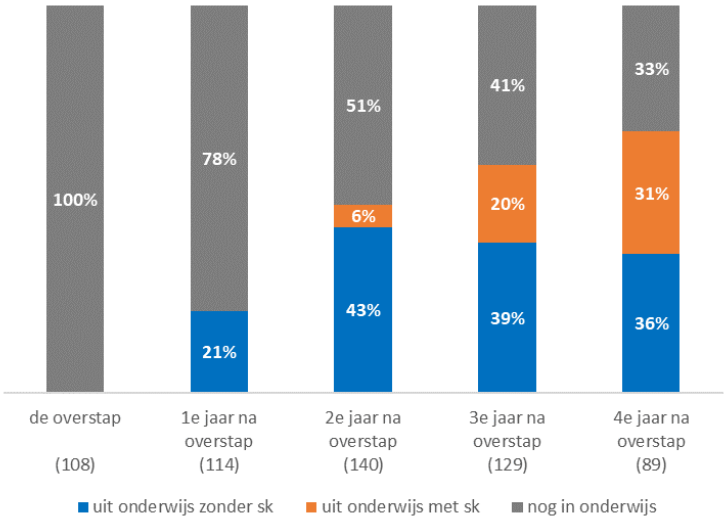

- Meer cijfers

*Figuur 3 – Percentage overstappers uit **praktijkonderwijs** naar mbo uit onderwijs zonder start-kwalificatie, per jaargroep (%)*

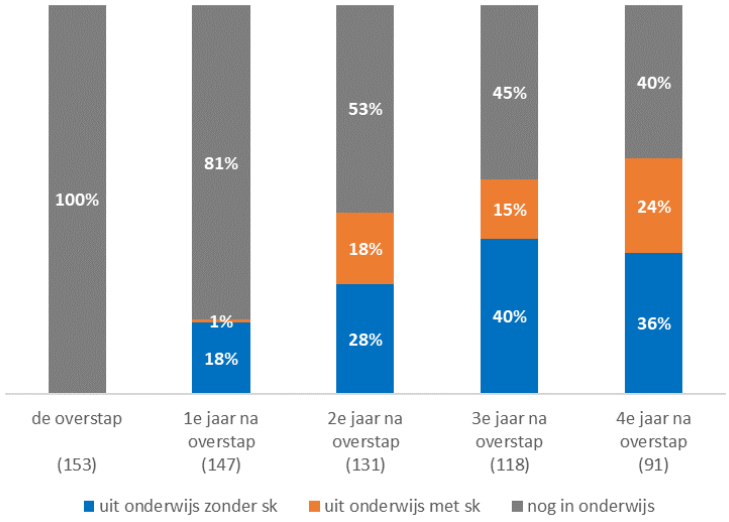

- Meer cijfers

Uitgelicht: vergelijking vier jaar na de overstap naar mbo van overstappers pro en vso cluster 4 in meting 2 en 3 (%)

	Vso cluster 4 – mbo		Praktijkonderwijs – mbo	
	Meting 3	**Meting 2**	**Meting 3**	**Meting 2**
In onderwijs	33	34	40	37
Niet in onderwijs met SK	31	23	24	17
Niet in onderwijs zonder SK: eindonderwijs	-	4	13	18
Niet in onderwijs zonder SK: VSV	36	39	23	29
N totaal (= 100%)	89	82	91	97

Conclusie
Ongeveer één op de tien 20- en 22-jarige jongeren heeft op die leeftijd (nog) geen startkwalificatie behaald en volgt geen onderwijs. Dit zijn relatief vaker kwetsbare jongeren, hoewel het in absolute aantallen voornamelijk niet kwetsbare jongeren betreft (volgens de gehanteerde definitie).
Ten opzichte van de vorige meting is bij de groep kwetsbare 22-jarige jongeren een lichte stijging zichtbaar in het aandeel jongeren dat een startkwalificatie behaalt. Ook is een groter deel van hen met 22 jaar nog een opleiding aan het volgen. Het aantal VSV-ers onder deze jongeren is daardoor afgenomen.

2.4 Loopbanen in het vo

Het havo is een belangrijke onderwijssoort binnen het vo. Het wordt door een grote groep jongeren gevolgd. Binnen het havo is sprake van grote verschillende stromen: opstroom van leerlingen vanuit het vmbo, afstroom van vwo-leerlingen. Om die reden is het havo in meting 1 de rotonde van het vo genoemd.

Uitgangspunt in onderstaande figuur zijn de 6.651 leerlingen in de bovenbouw van het havo op 1 oktober 2018 (schooljaar 2018-2019).
Ten opzichte van de tweede meting zijn de leerlingenstromen van en naar het havo vergelijkbaar.

Figuur 4 – Rotonde van het havo: in- en uitstroom in de bovenbouw van het havo (%)

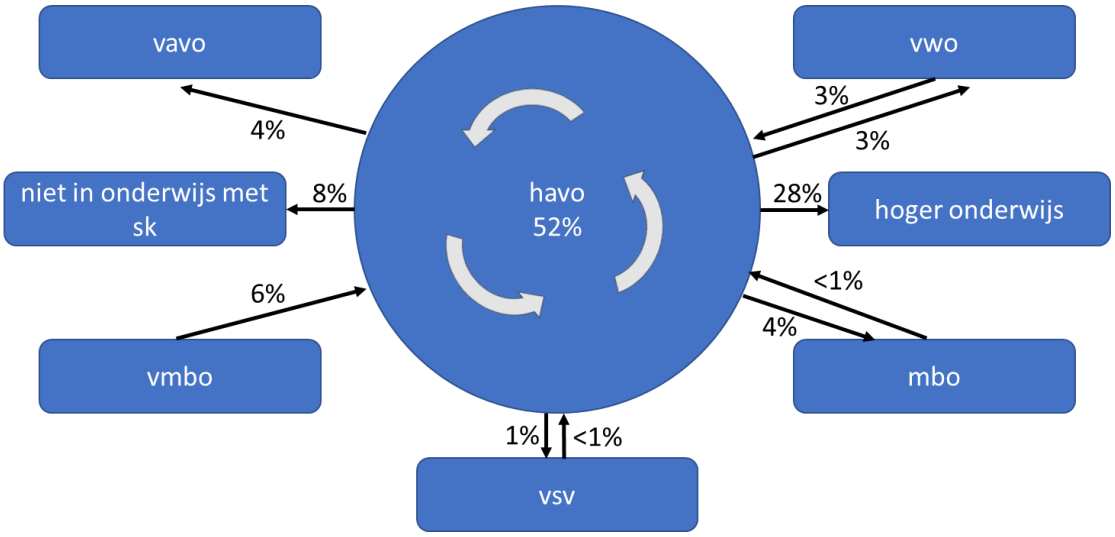

Van de 18-jarigen die als laatste onderwijsniveau in het vo de havo volgden, heeft 40 procent er langer over gedaan dan de beoogde vijf jaar. Bij bijna de helft (47%) van de jongeren kan deze langere studieduur worden verklaard door op- of afstroom. Voor de andere helft blijken doublures de oorzaak te zijn van de langere studieduur.

Van alle 18-jarigen (ongeacht het laatste onderwijsniveau in het vo) rondt bijna driekwart van de leerlingen de opleiding binnen de beoogde duur af. Nadrukkelijk betreft het nog een tussenstand, omdat veel vwo-leerlingen met 18 jaar nog in het zesde jaar vwo onderwijs volgen en een eventuele vertraging nog niet in de cijfers zichtbaar is.

Tabel 5 – Verblijfsduur in het vo, voor de 18-jarigen (%), afgezet tegen uitkomsten meting 1 en 2

	Meting 3	Meting 2	Meting 1
Nominale verblijfsduur in VO	73	72	73
Langer dan nominale verblijfsduur in VO	21	22	23
Niet vast te stellen (ander onderwijstype)	6	6	4
Totaal N (= 100%)	10.938	10.508	10.075

* *Voor de andere peilgroepen is verblijfsduur niet betrouwbaar vast te stellen doordat leerlingen nog in het vo onderwijs volgen (16 jaar) of omdat de onderwijsgegevens niet ver genoeg teruggaan in de tijd om het startjaar in het vo te bepalen (20- en 22-jarigen).*

- Meer cijfers

Tabel 6 – Op- en afstroom in het vo, voor de 18-jarigen met een langer dan nominale verblijfsduur in het vo (%), afgezet tegen uitkomsten meting 1 en 2*

	Meting 3	Meting 2	Meting 1
geen op- en afstroom in VO	62	61	59
opstroom in VO	21	21	21
afstroom in VO	13	13	15
op- en afstroom in VO	4	5	5
Totaal N (= 100%)	2.325	2.300	2.310

* *Voor de andere peilgroepen is op- en afstroom niet betrouwbaar vast te stellen doordat leerlingen nog in het vo onderwijs volgen (16 jaar) of omdat de onderwijsgegevens niet ver genoeg teruggaan in de tijd om het startjaar in het vo te bepalen (20- en 22-jarigen).*

- Meer cijfers

Conclusie
Het havo vormt een belangrijke onderwijssoort binnen het vo, waarbinnen veel op- en afstroom plaatsvindt. De omvang van de leerlingstromen van en naar het havo toe zijn vergelijkbaar met de vorige metingen. Circa 40 procent van de leerlingen op het havo heeft meer dan vijf jaar onderwijs gevolgd in het vo. Voor ongeveer de helft van de leerlingen is dat het gevolg van opstroom of afstroom naar het havo, de rest is het gevolg van doublures. Ook de verblijfsduur en op- en afstroom binnen het vo in brede zin (alle onderwijsniveaus) zijn vergelijkbaar met de vorige metingen. Dat betekent dat ongeveer driekwart van alle vo-leerlingen de opleiding binnen de nominale duur afrondt.

2.5 Startkwalificatie en voortijdig schoolverlaten

Een deel van de jongeren verlaat het onderwijs zonder startkwalificatie. Een groot deel van hen is voortijdig schoolverlater. In onderstaande tabel zijn de officiële (voorlopige) cijfers van het ministerie van OCW over het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in de RMC-regio gepresenteerd.

Tabel 7 – Nieuwe voortijdig schoolverlaters RMC-regio Utrecht (2018-2019 betreft voorlopige cijfers)

		2018-2019			2017-2018	2016-2017
		deelnemers	Vsv'ers	Vsv%	Vsv%	Vsv%
VO	Onderbouw vo	27.914	79	0,28%	0,24%	0,18%
	Bovenbouw vmbo	10.041	131	1,30%	1,01%	1,01%
	Bovenbouw havo/vwo	16.182	72	0,44%	0,48%	0,32%
MBO	Niveau 1	423	98	23,17%	26,65%	28,73%
	Niveau 2	3.271	353	10,79%	10,64%	10,49%
	Niveau 3	3.323	157	4,72%	4,64%	4,40%
	Niveau 4	11.055	435	3,93%	3,99%	4,12%
Totaal VO + MBO		**72.210**	**1.325**	**1,83%**	**1,80%**	**1,72%**

Bron: RMC factsheet RMC-regio 19 voor de convenantsjaren 2018-2019, 2017-2018 en 2016-2017.

In 2018-2019 zijn er 1.325 nieuwe VSV-ers in de RMC-regio Utrecht, een percentage van 1,83 procent. Er is sprake van een lichte stijging van het aantal VSV-ers ten opzichte van de vorige

jaren. Circa 45 procent van de VSV-ers is afkomstig van mbo-niveau 3 en 4. Ruim 20 procent is afkomstig uit het vo en een derde van mbo-niveau 1 en 2.

Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters is het hoogst onder de 18-jarigen. Met het einde van de leer- en kwalificatieplicht stopt een deel van de jongeren met de opleiding die zij tot dan toe hebben gevolgd.

Figuur 5 – Niet in onderwijs zonder startkwalificatie, per peilgroep (%)

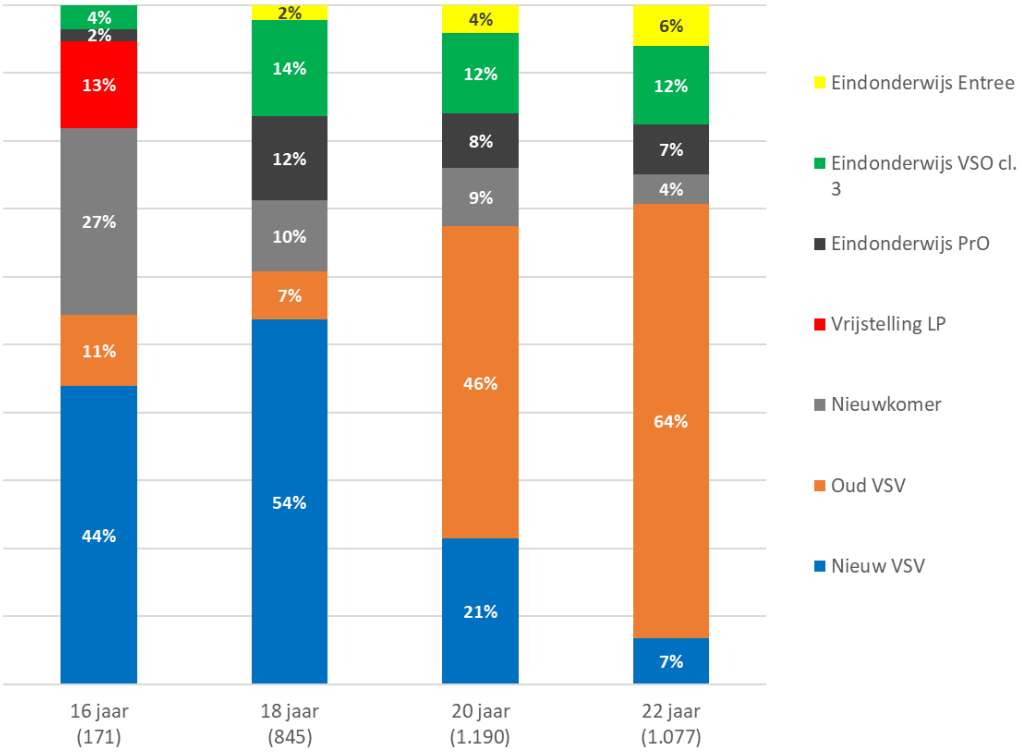

In vergelijking met de tweede meting is vooral bij de 18-jarigen een daling van het aandeel VSV-ers te zien binnen de groep jongeren die niet in onderwijs zijn zonder startkwalificatie. Die daling is deels het gevolg van de data.[2] Tegelijkertijd is het ook interessant om naar verschillen tussen de subregio's te kijken, want in een aantal subregio's is het aantal VSV-ers onder de 18-jarigen wel echt gedaald.

[2] In meting 2 liepen de onderwijsdata terug tot 2009, nu tot 2012. Als gevolg daarvan neemt het aandeel oud-VSV-ers af. Dit betrof voor een deel leerlingen die nooit een onderwijsinschrijving hebben gehad.

Uitgelicht: aantal nieuwe VSV-ers, per subregio, peilgroep 18-jarigen in meting 2 en 3 (N en %)

	Meting 3	Meting 2
Utrecht	4,7 (166)	4,6 (157)
Zuid	4,5 (125)	4,7 (115)
Zuidoost	3,1 (81)	3,8 (100)
Noordwest	3,3 (82)	2,9 (69)
N totaal (= 100%)	4,0 (454)	4,0 (441)

In de subregio's Zuidoost en Zuid is sprake van een daling van het percentage VSV-ers. In de subregio Zuid zijn er in absolute zin wel iets meer 18-jarige VSV-ers, dat is het gevolg van de groei van het aantal inwoners in de subregio vanwege een gemeentelijke fusie. In de subregio's Utrecht en Noordwest is het aantal en aandeel 18-jarige nieuwe VSV-ers wel licht gegroeid.

Naarmate de leeftijd van de jongeren stijgt, wordt binnen de groep jongeren die niet in onderwijs is zonder startkwalificatie het aandeel oud-VSV-ers groter. Veel van deze jongeren zijn al een aantal jaar niet meer in opleiding.

Onderwijsachtergrond
Op 22-jarige leeftijd heeft 9 procent het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie, het gaat om bijna 1.100 jongeren, van wie het grootste deel (823 jongeren, 6,7%) VSV-er is.
Van alle 22-jarige VSV-ers is het grootste deel afkomstig uit het mbo. Een kleiner deel, maar wel opvallend, is afkomstig uit het vo (12%) of vso (5%).

Figuur 6 – VSV-ers naar herkomst onderwijstype, 22-jarigen (%)

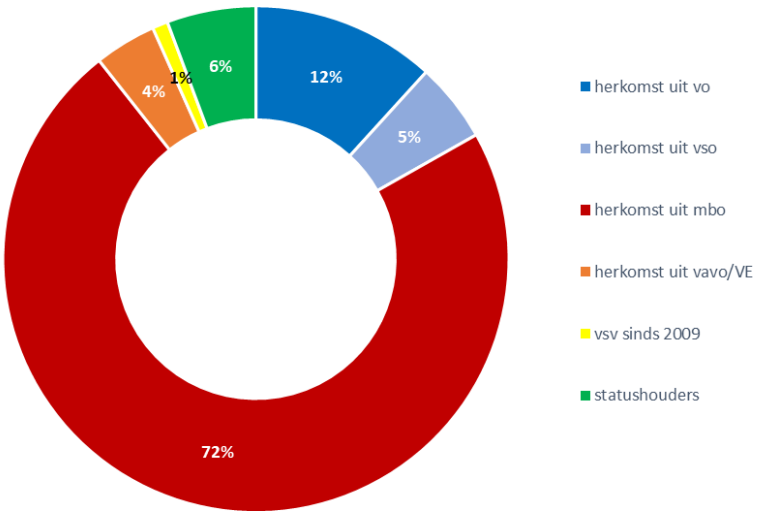

In de andere peilgroepen is het aandeel VSV-ers uit het mbo kleiner, en de groep uit het VO groter. Dat is logischerwijs vooral het geval bij de groep 16-jarige VSV-ers en in minder mate bij 18-jarigen. Opvallend is ook het grote aandeel statushouders in de groep VSV-ers op 16-jarige leeftijd: ruim één op drie.

Figuur 7 – VSV-ers naar herkomst onderwijstype, 16-, 18- en 20-jarigen (%)

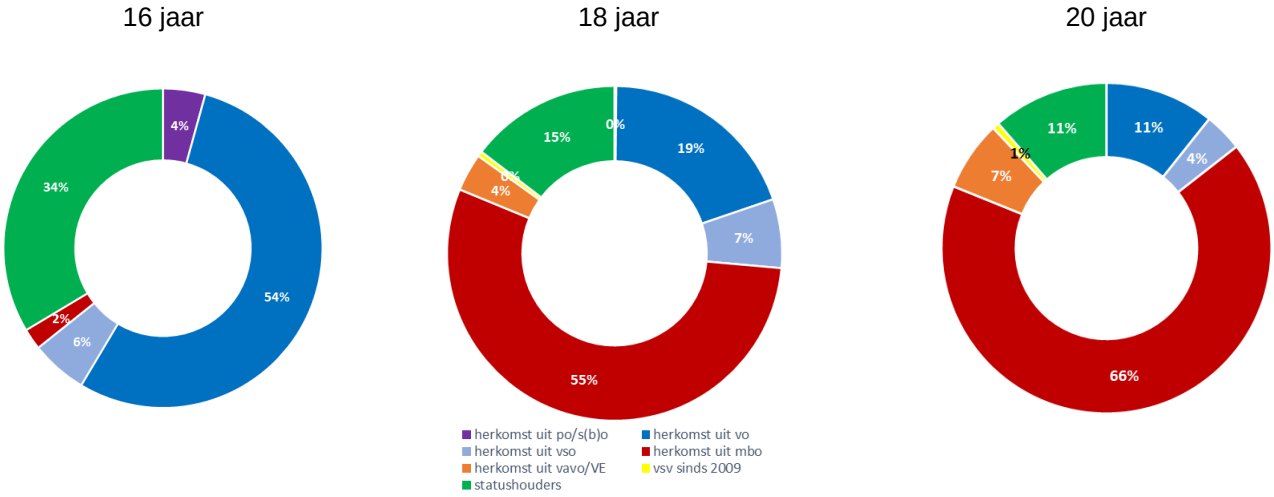

- Meer cijfers

We kunnen voor de verschillende peilgroepen ook kijken naar voortijdig schoolverlaten per niveau. Daarmee is zichtbaar welk deel van de jongeren uit een bepaald onderwijsniveau VSV-er wordt. Naarmate de leeftijd stijgt zitten er logischerwijs minder leerlingen in het vo. Het aandeel van hen dat VSV-er wordt neemt echter wel toe. Zo valt ruim een kwart van de 18-jarige vmbo-leerlingen uit zonder diploma, tegenover slechts 1,3 procent van de 16-jarige vmbo-leerlingen.
In het mbo valt op dat ongediplomeerde uitval vanuit mbo-niveau 4 veel hoger is bij de 18-jarigen (11,4%) dan bij de andere leeftijdsgroepen (3,7 - 4,5%), terwijl de ongediplomeerde uitval vanuit mbo-niveau 2 hoger is onder alle peilgroepen. Datzelfde geldt ook voor mbo-niveau 1 (al bestaat deze groep ook deels uit mbo-studenten met een Entreediploma).

Tabel 8 – Voortijdig schoolverlaten naar onderwijsniveau, per peilgroep (percentage en aantal)

	16 jaar		18 jaar		20 jaar		22 jaar	
	% VSV	N VSV	% VSV	N VSV	% VSV	N VSV	% VSV	N VSV
Vmbo	1,3	60	26,4	79	30,0	3	100,0	1
Havo en vwo	0,2	12	0,6	22	1,4	1	-	-
Vso	1,8	6	11,4	24	5,6	1	0,0	-
Vavo	-	-	9,8	21	15,6	35	6,3	2
Mbo	1,9	3	6,9	320	6,7	216	5,2	70
- Mbo-1			19,3	29	21,5	14	11,1	3
- Mbo-2			11,2	123	19,7	83	15,2	25
- Mbo-3			4,6	44	4,0	29	3,5	13
- Mbo-4			11,4	124	4,5	90	3,7	29
Totaal		**82**		**466**		**256**		**73**

Werk en inkomen

Naast achtergrondkenmerken is het relevant om te kijken naar de arbeidsmarktsituatie en inkomenssituatie van deze groep. Daarvoor is over de periode van een jaar gekeken naar het hebben van werk en de hoogte van het inkomen van de groep VSV-ers. Van de 823 VSV-ers is van 697 jongeren voldoende informatie bekend over het type inkomen en de hoogte daarvan.

Vergelijkbaar met meting 1 heeft bijna 60 procent van de VSV-ers het grootste deel van het jaar gewerkt. Tegelijkertijd heeft 26 procent in het afgelopen jaar juist helemaal geen werk gehad. Nog eens 14 procent heeft 1-6 maanden gewerkt.

Figuur 8 – Arbeidsmarktsituatie van VSV-ers, 22-jarigen (%)

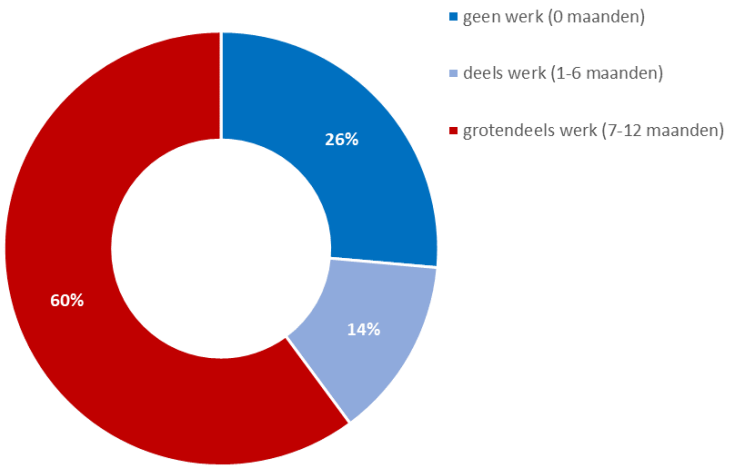

- Meer cijfers

Hoewel de meeste 22-jarige VSV-ers wel werk hebben, is hun inkomenssituatie vaak ongunstig en is het maar zeer de vraag of zij zich zelfstandig in hun onderhoud kunnen voorzien. Bijna 80 procent verdiende minder dan het wettelijk minimumloon, van wie een deel zelfs helemaal geen inkomen had. Dit betreft jongeren die weliswaar in theorie werk hebben, maar in praktijk via bijvoorbeeld een 0-urencontract niet worden opgeroepen. Bij een inkomen boven de 0 euro maar onder het wettelijk minimumloon is meestal sprake van werk met weinig of wisselende uren.

Figuur 9 – Inkomenssituatie van VSV-ers, 22-jarigen (%)

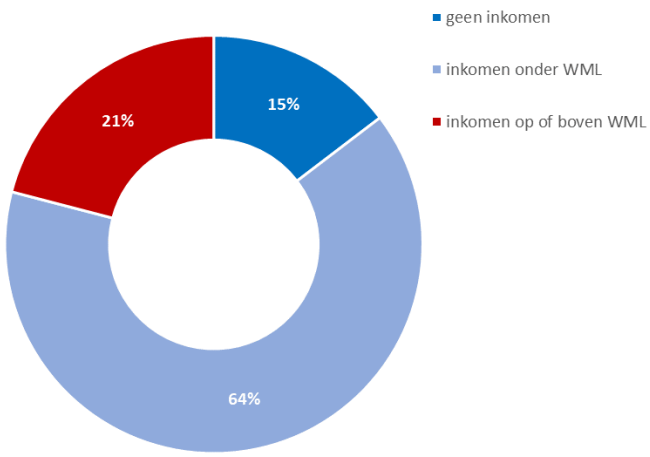

- Meer cijfers

Voor veel VSV-ers is het werk dat zij hebben dus niet stabiel en met een laag inkomen. Daarin is in de afgelopen jaren weinig veranderd. De groep blijft daarom een belangrijke zorg, waar aandacht voor nodig is in het (VSV-)beleid van de regio.

Behaalde startkwalificaties

Van alle 22-jarigen is 15 procent er (nog) niet in geslaagd een startkwalificatie te behalen (van wie 9% ook geen onderwijs meer volgt, zie tabel 2). Tegelijkertijd hebben de meeste jongeren dus wel een startkwalificatie behaald. In ruim de helft van die gevallen is de startkwalificatie behaald via een havo/vwo-diploma. Dat percentage ligt voor de subregio Utrecht nog hoger (68%) dan de andere subregio's (34-43%), door het grote aantal hoger onderwijs studenten (die een diploma havo of vwo hebben) dat van buiten de regio in Utrecht komt wonen.

Figuur 10 – Behaalde startkwalificaties, 22-jarigen (%)

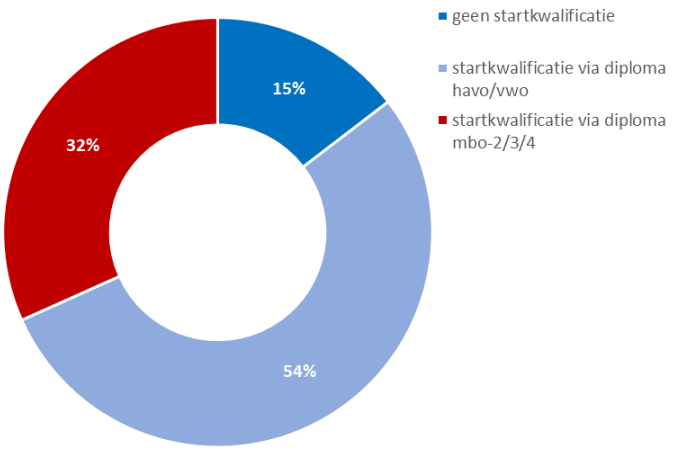

In de afgelopen drie jaar is een lichte toename zichtbaar in het percentage jongeren dat een startkwalificatie behaald via een mbo-diploma, in plaats van een havo-vwo-diploma.

- Meer cijfers

Uitgelicht: vergelijking behaalde startkwalificaties bij 22-jarigen, in meting 1, 2 en 3 (%)

	Meting 3	Meting 2	Meting 1
Geen startkwalificatie	15	14	14
Startkwalificatie via diploma havo/vwo	54	55	56
Startkwalificatie via diploma mbo-2/3/4	32	31	30
N totaal (= 100%)	12.270	11.952	12.176

Uitval in het mbo

Elk jaar weer maken duizenden jongeren in de regio de overstap van vo naar mbo. Er is veel aandacht voor de keuze van een passende vervolgopleiding. Toch blijkt die keuze niet altijd de juiste te zijn voor de jongere. Als we terugkijken in de schoolloopbaan van de jongeren uit de verschillende peilgroepen ontstaat een goed beeld van de ontwikkeling in uitval en switch in het eerste jaar van het mbo in de afgelopen jaren. Per oudere leeftijdsgroep kijken we als het ware verder terug in de tijd. Voor de 18-jarigen was de overstap 1-2 jaar geleden, voor de 22-jarigen alweer 5-6 jaar geleden. Daardoor zijn ontwikkelingen zichtbaar.

Figuur 11 – Uitval in het eerste verblijfsjaar van het mbo (%)

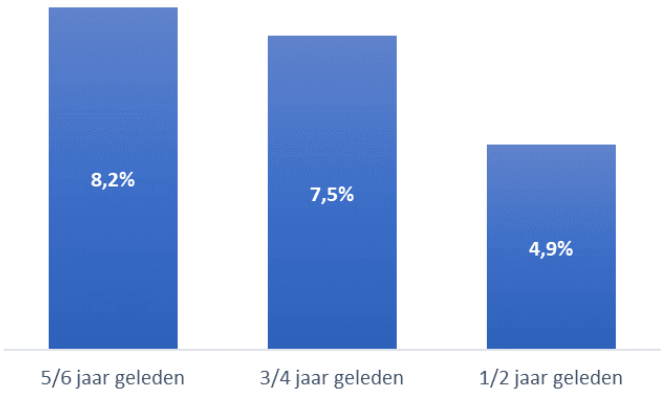

- Meer cijfers

Figuur 12 – Switch in het eerste verblijfsjaar van het mbo (%)

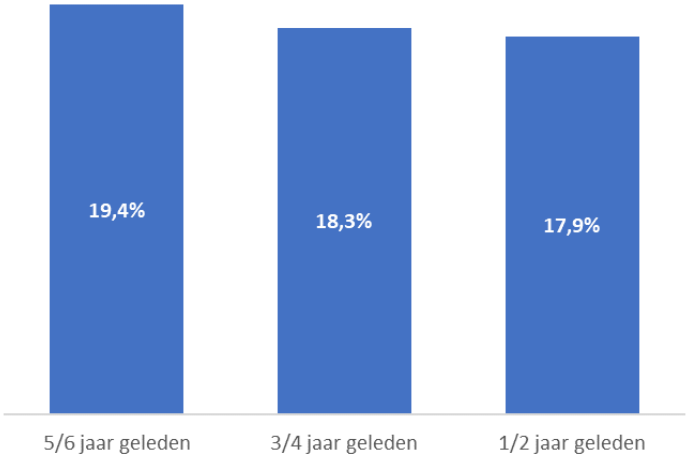

- Meer cijfers

De twee figuren laten zien dat het totale aantal opleidingsverlaters (uitval en switch bij elkaar opgeteld) de afgelopen jaren licht is gedaald: 23 procent van de mbo-studenten 1-2 jaar geleden (de nu 18-jarigen) stopt of wisselt in het eerste jaar van het mbo van opleiding, dat was 5-6 jaar geleden (de nu 22-jarigen) 28 procent.[3] Daarnaast is goed zichtbaar dat van de studenten die stoppen met hun opleiding, het deel dat de schoolloopbaan vervolgt met een nieuwe opleiding relatief toeneemt, waardoor het aantal uitvallers (zij die niet herstarten elders) daalt. Dat is een positieve ontwikkeling.

Ondanks de dalende trend, stopt nog altijd meer dan 20 procent van de eerstejaars mbo-studenten met de opleiding. De vraag die ook in de tweede meting al is opgeworpen blijft daarmee actueel: namelijk die naar de effectiviteit van de aanpakken in loopbaanoriëntatie, studiekeuze en overstappers. Alle aandacht hiervoor in de afgelopen jaren heeft niet geleid tot een substantiele daling van het aantal switchers: nog vaak blijkt de gekozen opleiding toch niet aan te sluiten bij de wensen of verwachtingen van de student.

Ongeoorloofd verzuim

Verzuim kan een voorbode zijn voor uitval (voor circa de helft van de 18-jarige mbo-studenten die uitvallen in het eerste jaar zijn één of meerdere verzuimmeldingen gedaan voorafgaand aan de uitval), maar de meeste verzuimers vallen niet uit. Toch is ongeoorloofd verzuim problematisch, omdat studenten of leerlingen een deel van het onderwijs missen. Het aantal meldingen van verzuim neemt toe als de leeftijd van de jongeren stijgt naar 18 jaar. Het percentage verzuimers op het mbo is hoger dan in het vo. Zeker vanaf 18 jaar komen bijna alle verzuimmeldingen uit het mbo. Het beeld is echter vertekend, omdat verzuim binnen het hoger onderwijs niet centraal wordt gemeld.

3 In meting 1 bij de toen 22-jarigen (die zijn in 2019 24 jaar en zitten niet meer in de dataset) was het totale aantal opleidingsverlaters in het eerste jaar van het mbo nog iets hoger: 29 procent.

Figuur 13 – Ongeoorloofd verzuim naar onderwijssoort, per peilgroep (%)

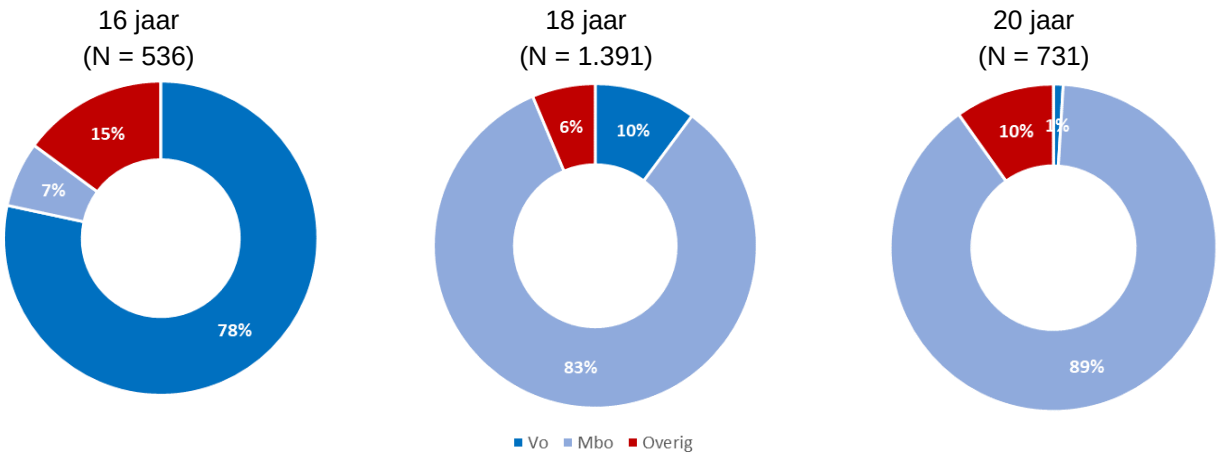

- Meer cijfers

Uitgelicht: aandeel verzuimmeldingen afkomstig uit het mbo, in meting 1, 2 en 3 (%)

	16 jaar	18 jaar	20 jaar
Meting 3	7	83	89
Meting 2	5	79	87
Meting 1	4	79	90
N totaal (= 100%)	12.270	11.952	12.176

Conclusie

Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in de RMC-regio is (opnieuw) licht gestegen. Op 16-jarige leeftijd is het aantal en percentage voortijdig schoolverlaters nog relatief klein. Opvallend is wel het grote aandeel (34%) nieuwkomers onder de 16-jarige VSV-ers.
Met 18 jaar neemt het aantal voortijdig schoolverlaters sterk toe als gevolg van het einde van de kwalificatieplicht. Het aantal VSV-ers op 18-jarige leeftijd is kleiner dan in meting 2, zowel absoluut als procentueel. Voor een belangrijk deel gaat het om een daling van het aantal oud-VSV-ers, dat is deels een gevolg van de dataset. Tegelijkertijd is in twee subregio's – Zuid en Zuidoost – een daling van het aantal nieuwe 18-jarige VSV-ers te zien.

Met 22 jaar heeft circa 9 procent van de jongeren het onderwijs zonder startkwalificatie verlaten. Voor het grootste deel (6,7%) betreft het VSV-ers, bij de overige jongeren is sprake van eindonderwijs (pro, vso) zonder startkwalificatie. Ruim 70 procent van alle 22-jarige VSV-ers is afkomstig van het mbo. Ruim driekwart van hen heeft in het afgelopen jaar gewerkt. Hun situatie op de arbeidsmarkt is echter kwetsbaar; veelal gaat het om niet stabiel werk met een laag inkomen.

Het totale aantal opleidingsverlaters in het eerste jaar van het mbo daalt, en het deel van de studenten dat met een andere opleiding herstart neemt toe. Dat is positief. Tegelijkertijd is nog altijd de gemaakte studiekeuze voor meer dan een vijfde van de studenten niet de juiste gebleken. Dat houdt de vraag naar de effectiviteit van de aanpakken rondom LOB en de overstap vo-mbo actueel.

2.6 De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

De afgelopen jaren waren de vooruitzichten van mbo-studenten op werk en stage goed, vooral voor opleidingen die aansluiten op de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Ook voor het uitbreken van de coronacrisis waren de vooruitzichten voor de meeste opleidingen gunstig. Ten opzichte van de tweede meting is een kleine verschuiving zichtbaar naar meer studenten met een opleiding die een geringe tot matige kans op stage en werk biedt. De economische vooruitzichten zijn echter ongunstig, waardoor de kans op stage en werk de komende periode mogelijk (sterk) verslechterd.

Figuur 14 – Kans op werk, 16- en 18-jarigen voor de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht (indicator SBB) (%)

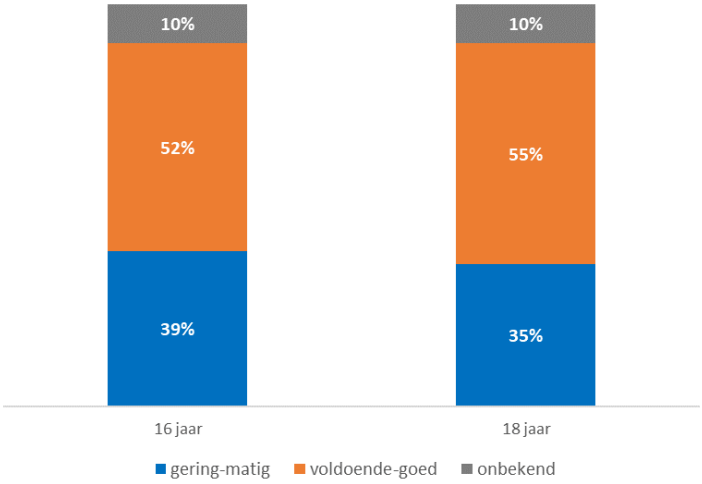

- Meer cijfers

Uitgelicht: Kans op werk voor 18-jarigen, in meting 1, 2 en 3 (%)

	Meting 3	Meting 2	Meting 1
Gering-matig	35	33	36
Voldoende-goed	55	64	59
Onbekend	10	3	5

De opleidingen met de minste kans op werk en stage, maar ook de opleidingen met de meeste kans op stage en werk zijn voor een belangrijk deel dezelfde opleidingen als in meting 2. Wisselingen in de top 10 hebben te maken met andere (grotere of kleinere) studentenaantallen en niet met sterk veranderde perspectieven op werk of stage.

Tabel 9 – Top 10 opleidingen met geringe/matige kans op werk met de meeste studenten, 18-jarigen (aantal)

Opleiding met geringe/matige kans op werk	Aantal
Onderwijsassistent, niveau 4	145
Mediavormgever, niveau 4	128
Juridisch-administratief dienstverlener, niveau 4	119
Medewerker Marketing en communicatie, niveau 4	101
Leidinggevende travel & hospitality, niveau 4	62
Manager/ondernemer horeca, niveau 4	59
Sociaal maatschappelijk dienstverlener, niveau 4	54
Medewerker evenementenorganisatie, niveau 4	51
Mediamanager, niveau 4	37
Sport en bewegingsleider, niveau 3	37

Tabel 10 – Top 10 opleidingen met voldoende/goede kans op werk met de meeste studenten, 18-jarigen (aantal)

Opleiding met voldoende/goede kans op werk	Aantal
(Junior) accountmanager, niveau 4	120
Verpleegkundige, niveau 4	100
Gespecialiseerd pedagogisch medewerker, niveau 4	95
Technicus engineering, niveau 4	77
Manager retail, niveau 4	72
Bedrijfsadministrateur, niveau 4	63
Middenkaderfunctionaris bouw, niveau 4	59
Applicatie- en mediaontwikkelaar, niveau 4	56
Verkoopmedewerker, niveau 2	47
Beveiliger, niveau 2	47

Figuur 15 – Kans op stage (bpv), 16- en 18-jarigen (indicator SBB) (%)

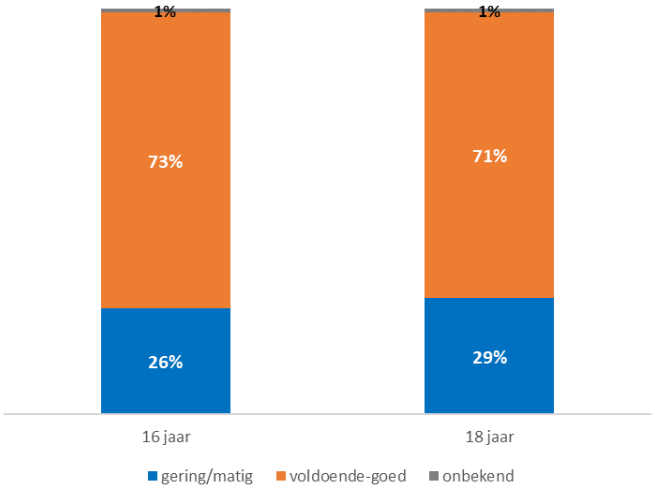

Uitgelicht: Kans op stage voor 18-jarigen, in meting 1, 2 en 3 (%)

	Meting 3	Meting 2	Meting 1
Gering-matig	29	17	23
Voldoende-goed	71	80	75
Onbekend	1	1	2

Tabel 11 – Top 10 opleidingen met geringe/matige kans op stage met de meeste studenten, 18-jarigen (aantal)

Opleiding met geringe/matige kans op stage	Aantal
Helpende zorg en welzijn, niveau 2	106
Verpleegkundige, niveau 4	87
Technicus engineering, niveau 4	73
Sociaal-maatschappelijk dienstverlener, niveau 4	52
Luchtvaartdienstverlener, niveau 4	44
Doktersassistent, niveau 4	42
Mediamanager, niveau 4	36
Beveiliger, niveau 2	33
Ruimtelijk vormgever, niveau 4	32
AV-specialist, niveau 4	30

Tabel 12 – Top 10 opleidingen met voldoende/goede kans op stage met de meeste studenten, 18-jarigen (aantal)

Opleiding met voldoende/goede kans op stage	Aantal
Onderwijsassistent, niveau 4	138
Mediavormgever, niveau 4	120
(Junior) accountmanager, niveau 4	117
Juridisch administratief dienstverlener, niveau 4	110
Medewerker marketing en communicatie, niveau 4	96
Gespecialiseerd pedagogisch medewerker, niveau 4	92
Manager retail, niveau 4	67
Bedrijfsadministrateur, niveau 4	62
Leidinggevende travel & hospitality, niveau	60
Applicatie en mediaontwikkelaar, niveau 4	52

Conclusie
De cijfers over kans op werk en kans op stage zijn voor het grootste deel van de 16- en 18-jarige studenten relatief gunstig, vergelijkbaar met de vorige metingen. De cijfers hebben betrekking op de situatie voor de uitbraak van het coronavirus. Mogelijk verslechteren de kansen op stage en werk in de komende periode.

2.7 Nieuwkomers in de regio

Het thema nieuwkomers is in de vorige meting uitgebreid besproken, onder meer via één van de kwalitatieve deelonderzoeken. Een van de conclusies was dat de toegang tot onderwijs van nieuwkomers kwetsbaar is en zij (daardoor) een groot risico op uitval hebben.

Deze derde meting geeft (nog) geen ander beeld. Nog altijd volgt twee derde van de nieuwkomers, gedefinieerd als jongeren zonder BSN, geen onderwijs. En omgekeerd is ruim een derde

(N = 47) van alle 16-jarige VSV-ers in de RMC-regio een nieuwkomer. Al deze VSV-ers hebben ook geen vo-diploma (noch mbo-1-diploma) behaald.

Boven de 18 volgt zelfs bijna geen enkele nieuwkomer onderwijs. In veel gevallen is het laatste jaar waarin de jongere onderwijs volgt al lang(er) geleden, of heeft de (volwassen) nieuwkomer zelfs helemaal geen onderwijs gevolgd in Nederland. De overgang van ISK naar en mbo blijft erg lastig. Bovendien raken veel jongeren 'zoek' na uitstroom van het ISK: er zijn veel verhuisbewegingen en ook verdwijnt een deel van de niet-statushouders met 18 jaar in de illegaliteit.

Tabel 13 – Situatie in onderwijs van nieuwkomers (%)*

	16-17 jaar	≥ 18 jaar	Totaal
In onderwijs	24	4	9
Niet in onderwijs	76	96	91
- startkwalificatie behaald	1	1	1
- geen startkwalificatie, eindonderwijs	-	1	1
- geen startkwalificatie, vsv	75	94	89
Totaal N (= 100%)	155	454	609

* gedefinieerd als jongeren zonder BSN

Tabel 14 – Laatste jaar onderwijs van vsv-ers onder de nieuwkomers (%)*

Geen startkwalificatie, laatste jaar onderwijs	16-17 jaar	≥ 18 jaar	Totaal
(Nog) geen onderwijs gevolgd	51	52	52
Laatste jaar 2018	18	4	7
Laatste jaar 2017	9	8	9
Laatste jaar 2016 of eerder	21	36	33
Totaal N (= 100%)	117	428	545

* gedefinieerd als jongeren zonder BSN

Conclusie

De derde meting laat een vergelijkbaar beeld zien over de (kansen op het volgen van) onderwijs voor nieuwkomers. Een groot deel van hen volgt geen onderwijs en de overgang van het ISK naar het vo en mbo en de toegang tot het mbo blijft een knelpunt. Hun risico's op uitval zijn groot.

© KBA Nijmegen